ULTIMA DINTRE FORMELE-O

— “The Last of the O-Forms” 2002 —

Nominated for the Nebula Award for Best Short Story 2003

de James Van Pelt

Traducerea: Ana-Veronica Mircea

Malurile fluviului Mississippi se derulau în întuneric, dincolo de geamul deschis al camionului mare. Bălţile prindeau lumina lunii, care se lăsase către orizont ca o monedă de argint, licărind, kilometru după kilometru, printre movilele pline de copaci întunecaţi sau denaturate de gardurile de bucăţi de şină. Aerul mirosea a umezeală şi a muşchi cu iz de peşte mort, greu ca un prosop ud, dar era mai bine decât în ţarcurile animalelor, într-o după-amiază fierbinte, când soarele bombarda corturile şi exponatele îngrămădite sub umbra lor firavă. Călătoria pe timp de noapte era soluţia. Trevin măsura distanţa în minute. Aveau să treacă în curând prin Roxie şi să ajungă apoi la Hamburg, McNair şi Harriston, parcurgându-le într-o succesiune rapidă. În Fayette era un restaurant frumuşel, unde puteau lua micul dejun, dar asta însemna să iasă de pe autostradă şi, dacă se opreau, aveau să nimerească în cea mai rea perioadă a traficului matinal din Vicksburg. Nu, ceea ce aveau de făcut era să-şi vadă de drum, îndreptându-se către următorul oraş, unde nu şi-ar fi irosit spectacolul.

Întinse mâna peste scaun, către punga de alimente dintre el şi Caprice. Ea dormea, cu capul de bebeluş blond odihnindu-i-se sprijinit de portieră şi strângând în mâinile mici *Odiseea,* o ediţie în limba greacă, pe care o avea deschisă în poală. Dacă ar fi fost trează, s-ar fi uitat pe hartă şi i-ar fi spus exact câţi kilometri mai aveau până în Mayersville, câte minute le va lua la viteza aceasta şi câţi mililitri de motorină mai aveau în rezervor. Ochii ei de fetiţă l-ar fi ţintuit, parcă întrebându-l: „De ce nu poţi aprecia toate astea singur?” Se gândise să-i ascundă cartea de telefoane, să nu mai aibă pe ce să stea şi să nu se mai poată uita pe geam. Asta i-ar arăta ei. Poate că părea de doi ani, dar în realitate avea doisprezece şi sufletul unui consilier financiar de vârstă mijlocie.

În fundul sacului, sub o cutie goală de gogoşi, găsi feliile de carne uscată de vită. Aveau mai ales gust de piper, dar lăsau în urmă o aromă metalică, usturătoare, pe care încercă s-o ignore. Cine ştie din ce-o fi făcută? Se îndoia că mai rămăseseră vaci în forma-originală, vaci-O, care să fie sacrificate.

După o curbă lungă, indicatorul de la marginea oraşului se contură neclar în întuneric, iar Trevin apăsă frânele încetinind. Poliţaii din Roxie erau notorii pentru controlul riguros al vitezei, iar în fondul comun nu se găseau destui bani pentru

mită, ca să-şi cumpere dreptul de a se face nevăzuţi. În oglinda retrovizoare, cealaltă camionetă şi maşina în care se aflau Hardy cel bun la toate şi echipa lui strânseră rândurile.

Semaforul din Roxie clipi galben deasupra unei intersecţii pustii, în timp ce prăvăliile închise stăteau tăcute sub lumina câtorva felinare. După centrul oraşului, întins pe patru cvartale, drumul era mărginit, pe încă un kilometru şi jumătate, de case şi de rulote deopotrivă de părăginite. Curţile din faţă erau presărate cu maşini de spălat stricate şi camionete proptite pe bolţari, scăldate în razele lunii. Ceva lătră la el din spatele unui gard de plasă de sârmă. Trevin încetini ca să se uite mai bine. Curiozitate profesională. Părea un câine-o, stând sub becul de pe verandă, un animal în formă-originală, unul bătrân, dacă mersul lui ţeapăn putea fi un indiciu. Nu mai rămăseseră prea mulţi din *ăştia.* Nu după impactul mutagen. Trevin se întrebă dacă proprietarii care ţineau un câine-O în curtea din spate aveau necazuri cu vecinii, dacă se făcea simţită invidia.

- Dacă nu câştigăm două mii şase sute de dolari în Mayersville, spuse o voce de copilaş, o să fim nevoiţi să vindem camionul, tati.

- Să nu-mi mai spui *niciodată* tati.

Luă în tăcere un viraj larg. Se întâmpla adesea ca şoselelor cu două benzi să le lipsească acostamentul, aşa că era nevoie de concentrare dacă voiai să te afli în siguranţă.

- Nu ştiam că eşti trează. Iar o mie va fi de ajuns.

Caprice închise cartea. Trevin nu-i putea vedea ochii în întunericul din cabină, dar ştia că erau de un albastru de gheaţă.

- Sigur, o mie pentru motorină, dar n-am plătit salariile de câteva săptămâni. Muncitorii n-or să mai suporte o altă întârziere, mai ales după promisiunile tale din Gulfport. Prelungirea termenelor pentru taxele trimestriale a expirat şi nu pot scăpa de federali cum scap de ceilalţi creditori, promiţându-le că vor primi o sumă suplimentară vreme de două luni. Avem mâncare pentru majoritatea animalelor vreo zece zile, dar trebuie să cumpărăm carne proaspătă pentru tigrozelă şi pentru crocoşoarece, altfel vor muri. Ne putem menţine pe linia de plutire cu două mii şase sute, dar ne trebuie cel puţin atât.

Trevin se încruntă. Trecuseră ani de zile de când vocea şi

pronunţia ei de fetiţă nu i se mai păreau drăgălaşe, iar aproape tot ce spunea era plin de sarcasm şi de critici. Era ca şi cum ar fi trăit alături de avocatul pitic al propriilor îndoieli.

- Aşa că ne trebuie un public de... continuă el şi îşi încreţi fruntea. Două mii şase sute de dolari împărţit la patru şi jumătate...

- Cinci sute şaptezeci şi opt. O să-ţi rămână un dolar în plus, pentru o cafea, zise Caprice. N-am mai câştigat atât de mult de astă-toamnă, în Ferriday, şi asta fiindcă Oktoberfest s-a terminat devreme în Natchez. Slavă Domnului pentru legile prohibiţiei din Louisiana! Trebuie să recunoaştem că spectacolul n-are nici un viitor, să scăpăm de tot inventarul, să vindem echipamentul şi să concediem angajaţii.

Răsuci lampa cu gât de lebădă care se arcuia dinspre bord şi îşi deschise cartea.

- Dacă am putea rezista până la Rosedale...

Îşi aducea aminte de Rosedale de când trecuseră ultima dată pe acolo, cu şapte ani în urmă. Oraşul îl recrutase. Îi trimiseseră scrisori şi e-mailuri. Se întâlnise la New Orleans cu un comitet din care făcea parte o frumuseţe brunetă, care la cină îl strânsese de picior pe sub masă.

- Nu putem... răspunse Caprice.

Trevin îşi aduse aminte că mâna de pe piciorul lui fusese viguroasă şi caldă. Aproape că sărise de la masă, cu obrajii foarte împurpuraţi.

- Îi atrage festivalul soiei. Totul e din soia. Plăcintă de soia. Bere de soia. Îngheţată de soia, chicoti el. Am scos mulţi bani acolo. Am mers călare pe Strada Principală alături de Regina Soiei din Rosedale.

- Suntem morţi. Ia-ţi pulsul, comentă ea fără să-şi ridice vreo clipă privirea.

Şi Regina Soiei din Rosedale fusese prietenoasă şi, oh, atât de recunoscătoare fiindcă el aduse grădina zoologică în oraş. Se întrebă dacă mai locuia acolo. Ar fi putut să-i facă o vizită.

- Da, dacă mergem la festivalul soiei, o să ne fie bine. O singură expoziţie ca lumea şi ne punem din nou pe roate. O să revopsesc camioanele. Oamenii ne adoră când intrăm în oraş cu muzică. Cea mai mare grădină zoologică ambulantă cu noutăţi din lume. Îţi aduci aminte când a apărut în *Newsweek* reportajul

ăla? Doamne, ce zi a fost!

Se uită din nou pe geam. Luna se odihnea acum pe linia orizontului, ţinând pasul cu ei, mare cât o minge de plajă, ca un capac lucios de roată rostogolindu-se alături de ei în noapte, rostogolindu-se în susul fluviului Mississippi, aflat la treizeci de kilometri către vest. Simţea mirosul apei dulci care se scurgea în mare. Cum îşi permitea să se îndoiască de faptul că vor da lovitura? O să-i demonstrez, se gândi. O să şterg zâmbetul ăla atotştiutor de pe faţa ei de fetiţă. O să-i demonstrez în Mayersville, apoi în Rosedale. Banii vor curge grămadă. Vom fi nevoiţi să-i punem în saci. O să vadă ea. Rânjind, îşi afundă mai tare mâna în căutarea unei alte felii de carne uscată şi, de data asta, nu se mai gândi ce gust avea.

Opri camionul în Mayersville la ora zece şi jumătate, cu ochii după afişele şi fluturaşii lor. Trimisese o cutie plină cu două săptămâni înainte şi, dacă băiatul pe care îl plătise îşi făcuse treaba, ar fi trebuit să fie lipite pretutindeni, dar nu zări decât unul, şi acela rupt, redus aproape la jumătate. Văzu mai multe bannere care urau bun venit echipelor participante la Turneul Regional de Softball al Primăverii din Statele Centrale Sudice, iar hotelurile afişau anunţul NU AVEM CAMERE DISPONIBILE, aşa că mulţimea era acolo. Porni muzica şi notele se revărsară zgomotos din difuzoarele de pe capota camionului. Grădina zoologică e în oraş, îşi spuse el. Veniţi la grădina zoologică! Dar nimeni nu păru să le fi observat sosirea, în afară de doi bătrâni excentrici aşezaţi în faţa frizeriei, care îi priviră cu răceală în timp ce treceau pe lângă ei.

- Eh, Caprice, doar n-o să bată mingea toată ziua. Trebuie să-şi găsească altceva de făcut între meciuri.

Ea mormăi. Avea laptopul deschis pe scaunul de alături şi introducea chitanţele şi facturile în registrele de debit şi de credit.

Parcul rezervat pentru târguri şi expoziţii era la marginea de nord a oraşului, alături de stadion. La poartă îi întâmpină unul dintre îngrijitori, care se urcă pe scara maşinii, astfel încât capul îi ajunse exact până sub geam.

- Trebuie să achitaţi o sută de dolari, taxa de staţionare, vorbi, cu faţa ascunsă sub o pălărie de paie cu boruri largi, care arăta de parcă ar fi făcut de câteva ori ocolul lumii.

Trevin bătu darabana cu degetele pe volan şi îşi păstră

calmul.

- Am plătit pentru locul din faţă.

Paznicul ridică din umeri.

- Face o sută de dolari sau trebuie să găsiţi alt loc unde să prindeţi rădăcini.

Caprice se ridică în genunchi şi se întinse peste Trevin. Îşi coborî vocea, în cea mai reuşită imitaţie a glasului lui.

- Completăm un cec pentru Parcările Oraşului Mayersville sau pentru Administraţia Districtului Issaquena?

Surprins, omul îşi ridică privirea, cu figura lui de şaizeci de ani la fel de prăfuită cum îi era pălăria, nelăsându-i lui Caprice timp să se ascundă, ghemuindu-se.

- Bani gheaţă. Fără cecuri.

- Aşa mi-am închipuit şi eu, îi spuse ea lui Trevin, retrăgându-se de lângă geam. Dă-i douăzeci. Ar face bine să aducă toaletele şi neutrodinele pe care le-am comandat.

Trevin aruncă bancnota către paznicul care o prinse aproape din zbor în timp ce cobora de pe scară.

- Hei, domn'le, făcu el. Câţi ani are fetiţa ta?

- Un milion zece, găozarule, răspunse Trevin, eliberând ambreiajul ca să pună camionul uriaş în mişcare. Ţi-am *zis* să nu te-arăţi. O să intrăm în tot soiul de belele dacă localnicii află că am un mutant care-mi ţine registrele. Doar ştii că au o legislaţie a muncii. Oricum, de ce m-ai pus să-i dau bani? Cu bancnota aia am fi cumpărat carne o zi sau două.

Caprice rămase în genunchi, să se poată uita pe geam.

- De fapt, e omul de serviciu. Nu trebuie să enervezi niciodată omul de serviciu. Ia te uită, au mai curăţat puţin locul ăsta! Ultima dată, între noi şi fluviu era un pâlc de copaci.

Trevin se apleca peste volan. Era nevoie de efort să iei un viraj cu un asemenea camion la orice viteză mai mică de cea de rulare pe autostradă.

- Ai vrea să fie copaci şi tufe lângă locul unde *joci* softball? Urmăreşti mingea trimisă de o aruncare liberă în tufişuri şi nu te mai întorci niciodată...

Dincolo de spaţiul pentru târguri, terenul cobora către digul de-a lungul căruia, la mai puţin de o sută de metri depărtare, curgea Mississippi, o imensă întindere noroioasă, brăzdată de şiruri de spumă de un cenuşiu întunecat, plutind în derivă sub soarele dimineţii. O barjă neagră era atât de

îndepărtată încât nici măcar nu se auzea pufăitul motorului care o purta în susul apei. Observă, cu o privire aprobatoare, nesfârşitul gard de plasă de sârmă, înalt de trei metri, dintre ei şi fluviu. Cine putea ştii ce creatură îngrozitoare s-ar fi putut furişa dintr-acolo?

Aşa cum se întâmpla de obicei, avură nevoie de aproape toată ziua să se instaleze. Din camioane se iviră mai întâi animalele mari, duhnind a blană încinsă şi a cuşti murdare în ţarcurile lor înalte de doi metri şi jumătate. Părând letargică şi bolnavă, tigrozela, un animal cu picioare lungi şi copite şi aproape fără gât sub chipul impresionant, cu colţi ca nişte săbii, abia dacă-şi ridică privirea din cuşcă în timp ce era coborâtă pe solul jilav. Scoase un răcnet neimpresionant. Trevin îi verifică umiditatea corpului.

- Acoperiţi-o imediat cu o prelată, îi spuse lui Harper, un bărbat priceput la toate, masiv şi irascibil, care purta tricouri vechi, de la concertele rock, întoarse pe dos. În camionul ăla trebuie să fie aproape cincizeci de grade, adăugă Trevin.

Se uită cu dragoste la animal, amintindu-şi cum îl cumpărase de la o fermă din Illinois, unul dintre primii pui mutanţi din America, de dinainte ca agentul mutagen să fie recunoscut, să i se dea un nume şi să devină o molimă. Sora tigrozelei era aproape tot atât de stranie: picioare masive, piele solzoasă şi un cap prelung şi subţire, ca de ogar, însă fermierul o omorâse deja în momentul sosirii lui Trevin. Mama lor, cea mai obişnuită vacă din lume, îşi privea puii cu o nedumerire obtuză.

- Ce naiba nu e în ordine cu vaca mea? repetase fermierul de mai multe ori înainte de a începe să se tocmească pentru preţ. Vrei să te sun dacă mă mai procopsesc cu vreun alt animal ciudat? întrebase apoi, după ce îşi primise banii.

Trevin mirosise profitul. Cerând câte douăzeci de dolari de la fiecare client, câştigase câte zece mii pe săptămână în iunie şi iulie, arătând tigrozela din spatele camionetei sale. Poate n-oi fi fiind prea deştept, se gândea, dar ştiu cum se face un dolar. Până la sfârşitul verii, Feeria Zoologică Ambulantă a doctorului Trevin luase deja fiinţă. Acela fusese anul în care Caprice călătorise alături de el, pe un scaun de maşină pentru copii, după ce mama ei murise la naştere. În august mergeau spre nord, din Senetobia către Memphis, când, la vârsta de unsprezece luni, fetiţa scosese primele ei cuvinte:

- O sută treizeci de kilometri pe oră nu înseamnă mai mult decât viteza legală?

Tonul vocii ei avea, chiar şi atunci, ceva muşcător şi sardonic. Trevin fusese cât pe ce să facă zob camioneta.

Crocoşoarecele mârâi şi muşcă barele cuştii când îl scoaseră afară, lovind în metal cu botul lui acoperit de blană. Îşi azvârli cele nouăzeci de kilograme în uşă şi aproape că răsturnă cuşca, smulgând-o din strânsoarea purtătorilor săi.

- Feriţi-vă mâinile, se răsti Harper la oamenii lui, sau o să le scrieţi mamelor voastre cu creionul lipit cu bandă adezivă de-un ciot!

Pe urmă descărcară restul animalelor: o porcspimandră, puiul diform al unei broaşte-bou, care îşi ondula pielea umedă, plină de ţepi, la fiecare mişcare a unei umbre; unigâsca, de dimensiunile unui curcan sălbatic susţinut de patru picioare subţiri, năpârlită, cu penele zdrenţuite desprinzându-se în mănunchiuri de sub cornul perlat, strălucitor; toţi ceilalţi pui mutanţi, progeniturile de nerecunoscut ale unor pisici, veveriţe, cai, maimuţe, foci sau ale oricăror altor animale, pe care reuşise să le adune în grădina sa zoologică. Cuşti mari, cuşti mici, acvarii, terarii, ţarcuri de dimensiuni reduse, colivii, pari cu pripoane - totul fu adus afară, pentru a fi expus.

La asfinţit, animalele fuseseră plasate la locurile lor şi hrănite, până la ultimul. Steagurile circului fluturau deasupra semi-trailerelor. Difuzoarele erau cocoţate în vârfurile stâlpilor lor de susţinere.

Paznicul parcului cutreiera printre cuşti, cu mâinile îndesate adânc în buzunare, familiar şi prietenos, de parcă n-ar fi încercat să-i jumulească de bani în prima parte a aceleiaşi zile.

- Dacă vă faceţi tabăra aici, ar fi bine să nu ieşiţi din camioane după ce apune soarele.

- De ce? întrebă suspicios Trevin.

Omul îşi ridică bărbia, arătând către fluviu, care strălucea în lumina asfinţitului roşu ca o pată de sânge.

- Acu' vreo două zile, nivelu' apei a crescut şi-a trecut peste garduri. Digu' a rezistat, dar s-ar putea să fi căzut vreun mutant cu colţi de partea noastră. Aşa că nu poţi călca-ntr-o baltă far' să ia careva o-mbucătură din tine! Voluntarii din Apărarea Civilă umblă pe maluri în fiecare zi după jivinele ăle mai afurisite, da' fluviu' e mare. Aveţi vreo armă?

Trevin ridică din umeri.

- O bâtă de baseball. Poate-avem noroc şi-adăugăm ceva la menajerie. Aşteptaţi lume multă la turneul de softball?

- Treiş' două de echipe. Am adus tribune suplimentare.

Trevin dădu din cap. Dacă punea muzică dimineaţa devreme, poate reuşea să-i atragă pe cei care aşteptau începerea meciurilor. Nimic nu se compară cu o mică distracţie înainte de a se instala căldura. Paznicul parcului plecă peste vreo două minute. Trevin se bucură să-l vadă îndepărtându-se. Avea impresia clară că tipul căuta ceva bun de furat.

După cină, Caprice se căţără în cuşeta de sus, abia reuşind din cauza picioarelor ei scurte. Trevin îşi azvârli pătura deoparte. Deşi trecuse de ora zece, încă mai erau peste treizeci şi două de grade. Cele mai multe dintre animale se liniştiseră în cuştile lor. Numai tigrozela era gălăgioasă, ţipetele ei melodioase înşirându-se unul după altul, o chemare blândă, melodică, greu de asociat cu înfăţişarea feroce.

- Mâine nu te-arăţi. Vorbesc serios, spuse Trevin, după ce stinsese lumina. Nu vreau să pui oamenii pe fugă.

Caprice pufni zgomotos.

- E o ironie că nu mă pot arăta într-o grădină zoologică plină cu mutanţi. M-am săturat să mă tot ascund, ca un monstru, încă vreo cincizeci de ani şi gata, oricum n-o să mai rămână nici unul dintre ai voştri. Aţi putea accepta inevitabilul. Eu sunt viitorul. Ar trebui să se ia în consideraţie asta.

Trevin îşi puse mâinile sub ceafă şi rămase cu privirea aţintită în sus, spre cuşeta ei. Prin plasa pe care o fixase la geamuri se auzea clipocitul fluviului. În depărtare zbieră un animal, strigătul lui părând un amestec între un fluierat şi o tuse urâtă. Încercă să-şi imagineze ce putea scoate un asemenea sunet.

- Oamenilor nu le plac mutanţii umani sau cel puţin cei care par umani, spuse într-un târziu.

- De ce? întrebă ea, cu sarcasmul şi asprimea dispărându-i brusc şi cu desăvârşire. Dacă ar ajunge să mă cunoască, şi-ar da seama că nu sunt rea. Am putea discuta despre cărţi sau despre filozofie. Sunt o *minte,* nu doar un trup.

Animalul urlă din nou în întuneric, iarăşi şi iarăşi, până când se opri în mijlocul unui ţipăt. Răsunetul unei lovituri puternice, urmate de zgomotul apei împroşcate, marcă sfârşitul

creaturii.

- Cred că asta îi întristează.

- Pe *tine* te întristez?

În interiorul întunecos al cabinei camionului, vocea ei sună întocmai ca a unui copil de doi ani. Îşi aduse aminte de vremea când *era* o fetiţă, când el încă nu aflase că era anormală, că n-avea să se „facă mare” niciodată, că, judecând după ADN-ul ei, nu era umană. Când încă nu vorbea cu înfumurare, făcându-l să se simtă idiot când îl privea cu ochii ei de bebeluş. Când încă nu-i interzisese să-i spună tati. Pe atunci se gândise că semăna puţin cu mama ei. Şi acum mai întrezărea ecourile acelei asemănări, când Caprice îşi pieptăna părul sau când dormea, respirând cu buzele uşor întredeschise, exact ca mama ei. Gândul la vremurile acelea îi tăie răsuflarea.

- Nu, nu mă întristezi.

Peste câteva ore, când ea adormise de mult, Trevin alunecă printr-o serie de vise în care era sufocat de nişte prosoape pluşate aburinde şi, când le aruncă, îl înconjurară creditorii. Aveau poliţe cu scadenţa depăşită şi nici unul nu era uman.

Trevin se trezi înainte de răsăritul soarelui să hrănească animalele. Jumătate din şmecheria care făcea o grădină zoologică să meargă consta în a descoperi ce mâncau creaturile. Simplul fapt că părinţii lor fuseseră, să zicem, cai nu însemna că fânul rezolva problema. Caprice întocmea pentru el tabele detaliate; greutatea animalului, câtă hrană consumase, ce vitamine se dovediseră de folos ca suplimente alimentare. Conducerea unei grădini zoologice se făcea ţinând cont de anumite aspecte practice. Goli un coş de ştiuleţi de porumb în cuşca porcului cocoşat. Animalul sforăi, apoi ieşi cu stângăcie din cuşca de câine, semănând foarte puţin cu un porc sau cu orice alt animal cunoscut de Trevin. Îl privi recunoscător, cu ochii ca nişte farfurii, înainte de a-şi afunda faţa în troacă.

Trevin înaintă printre rânduri. Larve într-o cuşcă. Grăunţe în următoarea. Oase de la măcelar. Mâncare pentru câini. Peşte stricat. Pâine. Cereale. Legume vechi. Ovăz. Tigrozela gustă friptura de vacă pe care i-o aruncă înăuntru, lingând-o cu limba ei delicată, precum a unei pisici, înainte de a o sfâşia în bucăţele mărunte şi de a o mesteca încet, cu delicateţe. Gânguri mulţumită.

În capătul şirului, mai aproape de fluviu, două cuşti erau căzute de pe postamentele pentru expunere şi făcute bucăţi. De barele contorsionate erau lipite cheaguri de sânge negru şi bucăţi de carne şi dispăruseră ambele animale adăpostite în interior, nişte făpturi oarbe, pieloase, aducând a păsări. Trevin oftă şi ocoli cuştile, inspectând pământul. Vinovatul era sugerat de o singură urmă palmată, cu patru crestături adânci lăsate de gheare, dintr-un petic de noroi. Alte două urme incomplete veneau dinspre râu. Trevin îşi puse degetul în amprenta ceva mai adâncă de un centimetru. Solul era umed, dar tare. Trebui să apese cu putere ca să-şi afunde degetul la aceeaşi adâncime. Se întrebă cât o fi cântărind creatura şi îşi propuse să ţină minte ca în seara următoare să depoziteze cuştile mai mici în camion, ceea ce însemna mai multă muncă. Oftă.

La ora opt, terenurile de softball din partea opusă a parcului se umpluseră. În timpul meciului, jucătorii se încălzeau dincolo de garduri. Apăruseră corturi care adăposteau echipa sau barăcile cu de-ale gurii. Trevin zâmbi şi porni muzica. De camioane erau prinse bannere. FEERIA ZOOLOGICĂ AMBULANTĂ A DOCTORULUI TREVIN. PRIVIŢI CIUDĂŢENIILE NATURII! EDUCATIV! DISTRACTIV! Până la amiază, avură parte de cincisprezece vizitatori.

Lăsându-l pe Hardy să se ocupe de bilete, Trevin umplu o cutie cu fluturaşi pentru reclamă, îşi agăţă la centură un capsator, apoi o porni spre terenurile de sport, împărţind foile volante. Soarele dogorea ca o etuvă şi, pe stadion, jucătorii erau singurii care nu se aflau în corturi sau sub umbrele. Mai mulţi oameni îi oferiră bere - luă una dar fluturaşii, încreţiţi de umiditate, dispărură sub scaune sau în spatele lăzilor frigorifice.

- Facem din prima zi a turneului o zi specială. Doi dolari intrarea sau trei pentru dumneavoastră şi un prieten, zicea el, cu cămaşa lipită de spate. O să fie deschis după apusul soarelui, când e mai răcoare. Sunt nişte exponate care nu trebuie ratate, oameni buni!

- Nu trebuie *să plătesc ca* să am parte de un memento, fir-ar să fie! spuse o femeie până-n treizeci de ani, cu obrajii înroşiţi de soare şi părul blond legat la spate.

Mototoli hârtia primită şi o aruncă.

- Dă-i pace, Doris, făcu unul dintre colegii ei de echipă, aşezat pe pământ, cu o bere între genunchi. Încearcă şi el să

câştige o pâine.

- Am apărut în *Newsweek,* zise Trevin. Poate-aţi citit despre noi.

- Poate-o să venim mai târziu, tipule, spuse jucătorul aşezat pe jos.

Doris deschise o cutie cu bere.

- În după-amiaza asta s-ar putea să şi ningă.

- Poate, răspunse prietenos Trevin.

Apoi se îndreptă spre oraşul aflat de partea cealaltă a spaţiului pentru târguri. Soarele îi apăsa scalpul cu ghimpi de foc. După vreo sută de metri, îşi dori să fi purtat o pălărie, dar era prea târziu să se mai întoarcă.

Fixă un fluturaş de primul stâlp de telefon care-i ieşi în cale. *Da,* îşi *spuse, puţină publicitate şi ne umplem de bani.* Trotuarul lucea sub valurile fierbinţi de căldură în timp ce mergea de la un stâlp la altul, trecând pe lângă magazinul de computere şi pe lângă cel de băuturi, pe lângă Biserica Baptistă - pe marchiză scria ACCEPTAŢI COPIII -, pe lângă sala de biliard şi pe lângă magazinul auto cu piese de schimb. Intră în fiecare prăvălie şi îl rugă pe proprietar să-i plaseze afişul la vedere. Cei mai mulţi fură de acord. Dincolo de Strada Mare erau mai multe cvartale de locuinţe. Trevin intră pe o stradă, o străbătu în întregime şi se întoarse pe următoarea, fixându-şi afişele şi remarcând, aprobator, plasele de sârmă de la ferestre.

În ziua de azi nu eşti niciodată prea prudent, îşi zise, cu capul înotându-i în arşiţă. Berea părea să i se fi evaporat imediat prin pielea pe care acum şi-o simţea lipicioasă. Soarele îi pulsa în spate. Numărul magic e cinci-şapte-opt, se gândi. Să-i spunem şase sute. Şase sute de oameni, haideţi la grădina zoologică, haideţi la grădina zoologică, haideţi la *grădina zoologică!*

Când o luă în sfârşit pe drumul de întoarcere către parcul pentru târguri, soarele îşi începuse coborârea către asfinţit. Îşi târa picioarele, dar nu mai avea nici o foaie volantă.

Se lăsă seara. Trevin aştepta lângă casa de bilete, în uniforma lui de patron de grădină zoologică, un costum roşu cu umeri laţi şi epoleţi aurii. Cutia pentru mărunţiş se deschise cu un zornăit vesel; ruloul de bilete era pregătit. Muzica menajeriei cânta încet în difuzoare, iar licuricii pâlpâiau în întunericul de deasupra fluviului. Era ciudat, se gândi, că agentul mutagen

afecta numai vertebratele mari, nu şi mamiferele de mărimea unui şoarece şi micile şopârle, nici peştii mărunţi, insectele sau plantele. Oricum, *în ce* s-ar fi transformat un gândac mutant? Aveau o înfăţişare nepământeană de la bun început. Chicoti în sinea lui, în timp ce în minte continua să-i răsune cântecelul care îl însoţise de-a lungul trotuarelor: şase sute de oameni, haideţi la grădina zoologică, haideţi la grădina zoologică, haideţi la grădina zoologică!

Urmări cu privirea fiecare maşină care trecea pe şosea, aşteptându-se să încetinească şi să intre pe terenul târgului.

De la asfinţitul soarelui până la miezul nopţii nu cumpărară bilete decât douăzeci de clienţi; cei mai mulţi erau jucători de softball care descoperiseră că în Mayersville nu era cine ştie ce viaţă de noapte. Cerul se umpluse de nori ca nişte bureţi de sârmă în adâncurile cărora pâlpâiau fulgere îndepărtate.

Trevin învârtea ruloul de bilete pe ax, într-o parte şi într-alta. Un cuplu de fermieri bătrâni, în salopete pătate de solul gras din preajma fluviului Mississippi, îşi târşâi picioarele pe lângă el la plecare.

- Aveţi ceva animale bizare aici, domnule, zise bătrânul, iar soţia lui dădu aprobator din cap. Dar nimic mai bizar decât cele peste care am dat în ultimii ani, cutreierând pe pământurile mele. Aşa că nu-mi mai amintesc cum arată un animal în formă-O.

- Suntem prea aproape de fluviu, adăugă bătrâna. Ferma noastră e aia de acolo.

Arătă către o casă mică de sub un felinar singuratic, plasată alături de ultimul teren de sport. Trevin se întrebă dacă se duceau vreodată să recupereze mingile de home run de pe veranda lor.

Teancul subţire de bancnote din cutia cu încasări îi foşni sub degete. Banii ar fi trebuit să curgă grămadă, se gândi. Ar fi trebuit să ne înecăm în bani. Cei doi bătrâni stăteau alături de el, privind înapoi, către grădina zoologică. Îi aduceau aminte de părinţii lui, nu de înfăţişarea lor, ci de răbdarea de neclintit. Nu se grăbeau niciodată.

N-avea nici un motiv să stea de vorbă cu ei, dar nu-i mai rămăsese nimic altceva de făcut.

- Am fost aici acum câţiva ani. Mi-a mers chiar foarte

bine. Ce s-a-ntâmplat?

Femeia îşi prinse soţul de mână.

- Oraşul e pe moarte, domnule, spuse ea. Moare în toate privinţele. Toamna trecută au închis şcoala elementară. Nu mai sunt copii de vârsta potrivită. Dacă vrei să vezi o adevărată grădină zoologică, du-te la Spitalul de Pediatrie din Districtul Issaquena. Pedeapsa paternităţii. Totuşi, nu mai sunt mulţi oameni care au copii.

- Sau oricum altcumva ai vrea să-i numeşti, adăugă bătrânul. Grădina ta zoologică e deprimantă.

- Însă am auzit că ai ceva special, rosti sfioasă femeia.

- Aţi văzut crocoşoarecele? întrebă Trevin. Are o poveste cu totul deosebită. Şi tigrozela. Aţi văzut-o?

- Da, răspunse ea, părând dezamăgită.

Bătrânii se urcară în camioneta lor, care prinse viaţă hârâind, după o jumătate de duzină de încercări cârâite ale starterului.

- Am găsit un cumpărător pentru camion în Vicksburg, spuse Caprice.

Trevin se răsuci în loc. Fata stătea în întunericul de lângă casa de bilete, cu un blocnotes îndesat sub braţ.

- Ţi-am spus să nu ieşi la vedere.

- Şi cine-o să mă vadă? Nu atragi clienţi nici dacă le faci reduceri!

Îşi roti privirea prin parcarea pustie.

- Nu trebuie să-l livrăm noi. Vine în oraş săptămâna viitoare, cu alte afaceri. Pot să fac pe Internet întreaga tranzacţie, să transfer actul de proprietate şi să încasez banii.

Cu una dintre luminile din spate stinse, camioneta fermierilor viră, ieşind din parc şi intrând pe drumul de ţară care ducea spre casa lor aflată la mai puţin de două sute de metri.

- Şi ce-o să facem cu animalele? întrebă, aproape cu lacrimi în ochi.

- Le dăm drumul celor inofensive. Le ucidem pe cele foarte periculoase.

Trevin se frecă la ochi. Ea bătu din picior.

- Uite ce e, n-avem timp pentru sentimentalisme. Grădina zoologică e un eşec. Oricum o să pierzi în curând totul. Dacă eşti prea încăpăţânat ca să renunţi definitiv, vinde acum camionul ăsta şi câştigi câteva săptămâni în plus sau chiar un sezon

întreg, dacă facem economii.

Trevin îşi luă ochii de la ea. Licuricii continuau să pâlpâie deasupra fluviului.

- Va trebui să iau nişte decizii, grăi el cu greutate. Ea îi întinse blocnotesul.

- Le-am luat eu deja. Aici e ce-o să încapă într-un singur semitrailer. I-am lăsat deja pe Hardy şi pe salahori să plece, cu câte un salariu de desfacere a contractului de muncă, pe cecuri postdatate.

- Dar echipamentul, cuştile?

- Groapa districtuală de gunoi e la nord de aici.

Oare ceea ce detecta în vocea ei era o notă de triumf? Luă blocnotesul. Caprice îşi lăsă mâinile să atârne pe lângă trup, holbându-se la el cu bărbia ridicată. Luminile grădinii zoologice îi aruncau pe faţă umbre prelungi. Ar fi putut s-o azvârle cât colo cu şut, se gândi, şi, sub impulsul ideii, piciorul îi tremură preţ de o secundă.

Îşi îndesă blocnotesul sub braţ.

- Du-te la culcare.

Caprice deschise gura, apoi o închise, înghiţindu-şi vorbele, oricare ar fi fost ele. Îi întoarse spatele.

Rămase pe taburet încă multă vreme după plecarea ei, cu cotul sprijinit pe genunchi şi cu bărbia în palmă, privind insec-tele care se roteau în lumină. Tigrozela se ghemui, aşezându-se pe pulpe, în alertă, cu ochii spre fluviu. Trevin îşi aduse aminte de un film de animaţie înspăimântător, pe care-l văzuse cândva. Două cotoroanţe stăteau pe capra unei căruţe pline de cadavre. Cea care ţinea hăţurile se întorcea spre cealaltă, spunând: „Ştii, după ce-o să se termine molima, rămânem fără slujbă.”

Tigrozela se ridică în picioare, atentă la fluviu. Îşi străbătu cuşca mişcându-se cu atenţie, fără să-şi dezlipească ochii de zona întunecoasă. Trevin îşi îndreptă spatele. Oare ce vedea animalul acolo? Pentru o clipă nesfârşită, peisajul rămase neschimbat: insecte învârtejindu-se în jurul becurilor bâzâind uşor, scoţând în evidenţă cuştile; metalul strălucind pe fundalul nopţii de primăvară, tigrozela foindu-se, lemnul lustruit al casei de bilete alături de mâna lui şi clipocitul strident al apelor fluviului în fundal.

Dincolo de cuşti, către Mississippi, o porţiune de întuneric se desprinse din noapte. Trevin clipi şi încremeni fascinat, cu

părul zbârlindu-i-se pe ceafă. Creatura cu braţe scurte şi mai înaltă decât un om examină grădina zoologică, apoi îşi dădu drumul în patru labe, ca un urs, numai că pielea îi sclipea, umedă ca a unei salamandre. Capul său triunghiular adulmecă solul, mişcându-se pe deasupra pământului jilav de parcă ar fi urmărit un miros. Când ajunse la prima cuşcă, una dintre cele mici, care găzduia nevăstuicoşarpele, fiara din fluviu îşi desprinse de pământ picioarele din faţă, înhăţând-o cu ghearele degetelor.

Cuşca deveni de nerecunoscut cât ai clipi, iar nevăstuicoşarpele se făcu nevăzut.

- Hei! strigă Trevin, scăpând de paralizia ce-i fusese provocată de stupoare.

Creatura îl privi. El întinse mâna sub casa de bilete, înşfăcă bâta de baseball şi făcu un pas înainte. Monstrul se răsuci, pregătindu-se să înhaţe cuşca următoare. Bărbatul se congestionă la faţă.

- Nu, nu, nu, lua-te-ar naiba!

Făcu un pas, apoi încă unul, şi se pomeni deodată alergând, cu bâta deasupra capului.

- Cară-te! Cară-te!

Îşi coborî bâta şi izbi animalul peste umăr, strivind carnea cu un sunet înăbuşit. Creatura ţipă.

Trevin se retrase, scăpând bâta când îşi astupă urechile. Ţipătul se repetă sonor, ca fluieratul unui tren. Stătu deasupra lui, cu ghearele întinse, preţ de vreo zece bătăi de inimă, apoi păru să-şi piardă interesul, se apropie de cuşca următoare, o prinse de bare şi o făcu bucăţi dintr-o singură smucitură.

Cu urechile ţiuindu-i, înhăţă bâta căzută şi se repezi înainte, legănând-o. Ridicat pe picioarele din spate, monstrul îşi dezgoli colţii, zeci de ace strălucitoare pe maxilarul triunghiular. Trevin îl izbi în coastă. Creatura se ghemui cu o agilitate surprinzătoare, dând înapoi, cu ghearele întinse, şi scoţând un urlet asurzitor. Bărbatul lovi. Rată. Monstrul îl pocni peste gambă, sfâşiindu-i pantalonii şi aproape făcându-i piciorul să alunece de sub el.

Apoi prinse să se mişte cu stângăcie, coborând panta către gardul de lângă dig în timp ce Trevin încerca o nouă lovitură. Rată. Creatura zbieră, dând să se învârtească în jurul lui. El sări brusc într-o parte, păstrându-şi cu grijă echilibrul pe noroiul alunecos. Dacă ar fi căzut? Fiara se repezi la el cu gura

deschisă, dar se retrase ca un câine ameninţat când înălţă bâta. Bărbatul respira sacadat, împingând-o cu capătul bâtei şi îndepărtând-o de cuşti. În spatele lui se auzi sirena unei maşini de poliţie şi motorul vui, dar el nu cuteza să privească în jur. Nu putea decât să încolţească animalul, cu bâta pregătită.

După o îndelungată succesiune de fente, fiara de coşmar se opri la gard, îşi arcui spatele şi prinse să se ridice exact când el cobora bâta înălţată deasupra capului, ca un topor, lovind cu ambele mâini. Simţi vibraţia bâtei care strivea ţeasta şi creatura se prăvăli în nămol, o masă înfiorătoare de carne. Cu inima bătându-i cu violenţă, se clătină o clipă pe picioare, apoi se aşeză lângă animal.

În susul dealului, strigătele oamenilor de sub luminile grădinii zoologice se pierdeau în întuneric. Erau jucători de softball? Locuitori ai oraşului? Luminile unei maşini de patrulare a poliţei clipeau, albastre şi roşii, alte trei sau patru maşini erau parcate lângă camioane, cu farurile aprinse. Evident că nu puteau să-l vadă, iar el era prea obosit să strige. Se întinse pe spate, ignorând umezeala pământului.

Creatura moartă mirosea a sânge şi a nămol. Îşi puse piciorul pe ea, aproape regretând că murise. Ce adaos ar fi fost pentru grădina lui zoologică dacă ar fi reuşit s-o prindă vie! Zvâcnetul puternic din piept i se linişti treptat. Mâlul i se părea moale şi cald. Deasupra capului, norii se subţiară, mânaţi de vânt prin faţa lunii pline.

Dintre cuşti se auzeau voci. Îşi lungi gâtul, încercând să vadă ce se întâmpla. Oamenii se îngrămădeau şi lumina lanternelor despica văzduhul. Începură să coboare dealul. Oftă. Nu-şi salvase grădina zoologică, nu cu adevărat. A doua zi aveau să lase unul dintre camioane în urmă. Iar în două luni avea să dispară totul, celălalt camion, animalele - îi părea rău mai ales de tigrozelă -, intrările în oraşe în sunetul muzicii, cu steagurile fluturând şi cu oamenii aliniaţi pe marginea drumului, să vadă menajeria. Nici un motiv să mai poarte uniforma de patron al grădinii zoologice, cu frumoşii ei epoleţi aurii. *Newsweek* n-avea să-l mai intervieveze niciodată. Se terminase totul. Măcar dacă s-ar fi putut afunda în mâl, dispărând, pentru a nu fi silit să privească dezintegrarea propriei sale vieţi.

Se săltă în capul oaselor, nu cumva să fie crezut mort. Îşi flutură mâna când îl găsi lumina celei dintâi lanterne. Nămolul îi

picura de pe haină. Poliţiştii ajunseră primii.

- Dumnezeule atotputernic, ăsta-i unul mare!

Un poliţist îşi îndreptă raza lanternei către creatura fluviului.

- Ti-am spus că gardurile nu-s bune de nimic, adăugă celălalt. Toată lumea păstră distanţa, cu excepţia poliţiştilor. Primul răsuci leşul. Zăcând pe spate, cu braţele scurte căzute în lături, aproape că nu mai părea atât de mare şi de intimidant. Sosiră mai mulţi oameni: nişte orăşeni pe care nu-i recunoscu, cuplul de bătrâni de la ferma de dincolo de terenurile de sport şi, în cele din urmă, Caprice, cu o lanternă părând aproape prea mare s-o poată duce.

Primul poliţai îngenunche alături de creatură, îşi împinse pălăria în susul frunţii, apoi spuse, cu voce destul de scăzută pentru ca Trevin să presupună că nu-l auzea decât colegul lui:

- Hei, nu credeţi că seamănă cu puştiul Andersonilor? Au spus că l-au sugrumat.

- Nu era nici pe jumătate atât de mare, dar cred că ai dreptate. Celălalt poliţai aruncă o haină, acoperind chipul creaturii, apoi rămase privind în jos, către ea, vreme îndelungată.

- Să nu le spui nimic, bine? Maggie Anderson e verişoara nevesti-mii.

- Nu-i nimic aici de văzut, oameni buni, anunţă primul poliţai, cu un glas mult mai puternic. Asta-i mort. Vă puteţi întoarce cu toţii acasă.

Însă atenţia mulţimii nu se mai îndrepta către ei. Fasciculele lanternelor se îndreptaseră spre Caprice.

- E o fetiţă! spuse cineva, şi toată lumea veni mai aproape. Ea îşi plimbă lumina lanternei de la un chip la altul. Apoi, cu disperarea pe faţă, alergă stângace spre Trevin, îngropându-şi obrajii la pieptul lui.

- Ce ne facem acum? şopti ea.

- Taci. Intră-n joc.

Trevin o mângâie pe ceafă, apoi se ridică. Un junghi ascuţit îi săgetă piciorul, dându-i de ştire că-şi întinsese vreun muşchi. Lumea era numai lumină strălucitoare, iar el nu-şi putea acoperi ochii. Îi închise pe jumătate.

- E fiica ta, domnule? îl întrebă cineva.

Trevin o strânse mai tare. Mâinile ei mici se încleştară de

haina lui.

- N-am mai văzut un copil de zece ani, spuse o altă voce. Lumina lanternelor veni mai aproape.

Bătrâna fermieră păşi atunci în mijlocul cercului, cu faţa brusc iluminată.

- Pot s-o ţin în braţe pe fetiţa ta, fiule? Doar s-o ţin în braţe? întinse braţele, cu degetele tremurând.

- Îţi dau cincizeci de dolari dacă mă laşi s-o ţin în braţe, spuse o voce din spatele lanternelor.

Trevin se întoarse încet, scăldat în lumină, până ce ajunse din nou cu faţa către bătrână. În minte i se formă o imagine, la început neclară, dar devenind din ce în ce mai limpede. Un singur semitrailer, cu remorca aranjată ca o cameră de copil - ba nu, ca o creşă! Tapet cu ursuleţul Winnie Pooh. Un pătuţ. Una dintre chestiile alea care cântă şi se-nvârtesc, cum îi zice - o jucărie care atârnă! Un balansoar mititel. Muzică pentru copii. Şi ar merge din oraş în oraş. Pe afiş ar scrie ULTIMA FETIŢĂ IN FORMĂ-O, iar el ar *vinde bilete* şi lumea ar *sta la coadă.* Banii ar curge grămadă!

Trevin o împinse uşor pe Caprice, care-l ţinea strâns de haină.

- E OK, scumpete. Doamna asta cumsecade vrea să te ţină puţin în braţe. Eu o să fiu lângă tine.

Fata se uită la el, cu o disperare de neconfundat pe chip. Oare vedea şi ea deja camionul cu creşa? Îşi imagina bannerul şi procesiunea nesfârşită de orăşele?

Bătrâna o luă în braţe ca pe o vază de preţ.

- E în ordine, micuţo. E în ordine.

Se uită la Trevin, cu lacrimile pe obraji.

- E întocmai ca nepoţica pe care mi-am dorit-o întotdeauna! A început să vorbească? N-am mai auzit o voce de copilaş de-o eternitate. Vorbeşte?

- Haide, Caprice, iubito. Spune-i ceva doamnei cumsecade. Ochii ei se pironiră într-ai lui. Chiar şi la lumina lanternei, le vedea albastrul de gheaţă. Îi auzea vocea sardonică, aşa cum îi vorbea noapte de noapte, în timp ce traversau ţara. „Din punct de vedere financiar, nu e fezabil să continuăm, rostea cu glasul unui copil de doi ani. Ar trebui să acceptăm inevitabilul.”

Ea îl privi cu buza tremurând. Îşi aduse pumnul strâns

lângă obraz. Nimeni nu se clintea. Nici măcar nu le desluşea respiraţiile.

- Tati, zise, după ce-şi băgă degetul mare în gură. Fiică, tati. Trevin se înfioră, apoi se sili să zâmbească.

- Bravo, eşti o fetiţă bună.

- Tati, *flică*.

Pe culmea dealului, tigrozela urla şi, chiar dincolo de gard, Mississippi îşi rostogolea lacrimile clipocind.

[*Originally published in „Isaac Asimov's Science Fiction Magazine" Sep. 2002*]

NOTĂ BIBILIOGRAFICĂ

James Van Pelt a scris romanul *Summer of the Apocalypse* şi aproape nouăzeci de povestiri, cele mai multe apărute în revistele *Analog, Asimov's, Realms of Fantasy* şi *Talebones.* A publicat, de asemenea, două culegeri: *Strangers and Beggars* şi *The Last of the O-Forms and Other Stories.*

Scrisese o serie de povestiri despre nave-arcă, având viteze subluminice, care părăsesc Pământul, când şi-a dat seama că ideea generală a acestora era dorinţa pasagerilor de a scăpa de „molimele mutagene" şi că ar fi fost interesant să scrie despre ce se petrecea în urma lor, pe planetă. În acest mod a luat naştere *Ultima dintre formele-O.*

Povestirea, nominalizată pentru Premiul Nebula, se petrece într-o lume unde nu se mai nasc fiinţe normale. Toate sunt mutante şi fiecare reprezintă o mutaţie aparte - ceea ce este atât bine, cât şi rău pentru Feeria Zoologică Ambulantă a doctorului Trevin...